

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZĘŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 10 stronach są wydrukowane **22 zadania**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
6. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X B. C. D.

7. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

(X) B. **X** D.

8. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:

A. B. albo TAK NIE

Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X B. albo TAK ~~NIE~~

9. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami.

Rozwiązania zadań zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

10. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania kryteriów oceniania
- nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

**18 KWIETNIA
2016**

**Godzina
rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P8-162

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–6.

Jan Miodek

ZIEMNIAKI I KARTOFLE

Zachęcam do życzliwego traktowania rzeczownika *kartofel*, który coraz częściej oceniany jest przez Polaków jako gorszy wariant *ziemniaka*. Wyraz *ziemniak* jest bardziej elegancki i polski, *kartofel* natomiast – potoczny. No i obcy z pochodzenia, niemiecki – myśli większość rodaków.

Tymczasem wyraz *kartofel* ma w naszym języku znacznie dłuższą tradycję niż *ziemniak*. Oczywiście, przyszedł do polszczyzny z języka niemieckiego, a do niego z włoskiego.

Ziemniak, chociaż brzmi swojsko, jednak powstał z wyrażenia... niemieckiego. Otóż w niektórych regionach Niemiec znana jest nazwa, która oznacza dosłownie tyle co *jabłko ziemne*. Nasi przodkowie używali tego dwuwyrzowego określenia, w końcu jednak przekształcili je w postać *ziemniak*.

Myślę więc, że do listy słów niesłusznie we współczesnej polszczyźnie lekceważonych warto dołączyć rzeczownik *kartofel*.

Zadanie 1. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A, B albo C.

Wyraz *elegancki* w drugim zdaniu tekstu odnosi się do _____ ziemniaka.

nazwy	A
-------	---

wyglądu	B
---------	---

smaku	C
-------	---

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Wyraz *ziemniak* powstał z przekształcenia wyrażenia *jabłko ziemne*.

TAK

NIE

Zadanie 3. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**

Z tekstu wynika, że Polacy chętniej używają słowa _____

ziemniak.	A
-----------	---

kartofel.	B
-----------	---

Zadanie 4. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A, B albo C.**Jan Miodek, używając w tekście ZIEMNIAKI I KARTOFLE określenia *w naszym języku*, ma na uwadze język _____

niemiecki.	A
------------	---

polski.	B
---------	---

włoski.	C
---------	---

Zadanie 5. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.**

Ostatnie zdanie tekstu ZIEMNIAKI I KARTOFLE zawiera

- A. motto.
- B. hipotezę.
- C. wniosek.
- D. przyczynę.

Zadanie 6. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.**W słowniku synonimów pod hasłem *kartofel* można znaleźć

- A. informację, z jakiego języka pochodzi ten wyraz.
- B. wyraz mający przeciwstawne znaczenie.
- C. informację o odmianie tego wyrazu.
- D. inny wyraz o podobnym znaczeniu.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 7.–13.

Hanna Ożogowska

TAJEMNICA ZIELONEJ PIECZĘCI (fragment)

Elżbietka Niedźwiedzka przysłała Stefkowi przez brata książkę, do której przeczytania zachęcała go już kilkakrotnie. Teraz czytał ją jednym tchem. Żałował, że kazał się tak długo namawiać. Żałował, że stojąca za oknami późna jesień nie pozwalała zorganizować jakiejś wycieczki do lasu. Książka tak pięknie opowiadała o życiu ludzi serdecznie związanych z przyrodą, że chciało się zaraz, natychmiast iść w ich ślady.

Stefan postanowił, że następnego lata we trójkę z Wiktorem i Bartkiem pójdą na długą wędrówkę, zorganizują coś, co chociaż trochę podobne będzie do życia bohaterów książki. Jeden z nich nazywał się Żóraw. Był dzielny, mądry i Stefan chciałby go naśladować. Ale zdawał sobie sprawę, że tymczasem przypomina raczej mieszczucha, który stale o każdą rzecz pyta.

Wdzięczny był za tę książkę Elżbiecie. Gdyby nie ona – może nigdy nie zetknąłby się z *Latem leśnych ludzi*¹. Tyle jest przecież książek na świecie! Dobra z tej Elżbiety dziewczyna! W dechę! Chciałby się jej w jakiś sposób zrewanżować. Ale jak?

Pewien pomysł nurtował go od kilku dni. Wymagał przygotowań i ostrożności. Ale nadszedł taki dzień, kiedy Stefan postanowił ten pomysł zrealizować.

¹*Lato leśnych ludzi* – powieść Marii Rodziewiczówny wydana w 1920 roku.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

W tekście jest mowa o

- A. planach czytelniczych bohatera tekstu.
- B. wpływie czytania na życie człowieka.
- C. zmienności pór roku w przyrodzie.
- D. przygodzie przeżytej w lesie.

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Aby dowiedzieć się, w jaki sposób Stefan odwzajemnił się Elżbiecie, należy przeczytać książkę pod tytułem _____

<i>Tajemnica zielonej pieczęci.</i>	A
-------------------------------------	---

<i>Lato leśnych ludzi.</i>	B
----------------------------	---

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Zwrot *iść w ich ślady* w tekście użyty został w znaczeniu _____

maszerować za nimi.	A
---------------------	---

naśladować ich.	B
-----------------	---

Zadanie 10. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Użyte w tekście sformułowanie *czytał ją jednym tchem* oznacza, że Stefan czytał tę książkę

- A. bardzo wolno.
- B. szybko, z zapalem.
- C. przed zaśnięciem.
- D. bez większego zainteresowania.

Zadanie 11. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Stefan jest _____ tekstu.

bohaterem	A
-----------	---

narratorem	B
------------	---

Zadanie 12. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Rzeczownik *książkę* ze zdania pierwszego w tekście TAJEMNICA ZIELONEJ PIECZĘCI został zastąpiony zaimkiem *ją* w zdaniu drugim.

TAK

NIE

Zadanie 13. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Sformułowanie *dziewczyna w dechę* należy do odmiany _____ języka polskiego.

oficjalnej	A
------------	---

nieoficjalnej	B
---------------	---

Zadanie 14. (0–2)

Jaka jest Twoja ulubiona książka? Podaj jej tytuł i uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 15.–21.

Jan Twardowski

MYŚLI NA KAŻDY DZIEŃ

25 maja

Jakim cudem jest wiosna!

Wiosna jest różna. Po zimie nadchodzi wiosna wczesna, kiedy śniegi przykrywają ziemię, ale ptaki już lecą z daleka, bo wiedzą, że będzie ciepło.

Potem zaczyna się wiosna pstra. Śnieg topnieje i miejscami pokazuje się ziemia czarna od błota, miejscami żółta od piasku jak pstra mozaika.

Po wczesnej i pstrej wiosnie przychodzi wiosna zielona, kiedy zazielenią się każde drzewo i ogródek, a w lasach na najwyższych gałązkach drzew szpilkowych otwierają się pąki, z których opadają lekkie łuski.

Koniec maja i początek czerwca nazywa się okresem śpiewów i tańców dlatego, że wtedy przylatują ptaki. Kiedy ptaki przylatują do Polski, od razu się kochają, śpiewają i tańczą.

Zadanie 15. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Zdanie *Jakim cudem jest wiosna!* zawiera _____

fakt.	A
-------	---

opinię.	B
---------	---

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A, B albo C.

Z tekstu Jana Twardowskiego wynika, że przyjście wiosny najłatwiej rozpoznać dzięki zmieniającym się _____

dźwiękom.	A
-----------	---

zapachom.	B
-----------	---

barwom.	C
---------	---

Zadanie 17. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Rozwinięcie tekstu Jana Twardowskiego jest uporządkowane chronologicznie.

TAK

NIE

Zadanie 18. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Autor użył w tekście wyrazu *pstro* w takim samym znaczeniu jak w związku wyrazowym _____

pstro w głowie.	A
-----------------	---

pstro nakrapiany.	B
-------------------	---

Zadanie 19. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją. Zaznacz poprawną odpowiedź.

W zdaniu *Potem zaczyna się wiosna* okolicznik określa _____ nadejścia wiosny.

- A. przyczynę
- B. sposób
- C. czas
- D. cel

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

W zdaniu *Po zimie nadchodzi wiosna* czasownik został użyty w formie _____

osobowej.	A
-----------	---

bezosobowej.	B
--------------	---

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Znajdujące się przed tekstem tytuł i data wskazują, że wypowiedź Jana Twardowskiego jest częścią _____

opowiadania.	A
--------------	---

dziennika.	B
------------	---

